

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 31/2542

พนักงานอัยการ ประจำศาล แขวง ชลบุรี โจทก์ นาง เฟลีน สาร ภู ลจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ที่ดิน มาตรา 108, ป.ที่ดิน มาตรา 9, ป.ที่ดิน มาตรา 108 ทวิ, ป.วิ.อ. มาตรา 192, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30

ย่อ / หลักกฎหมาย

ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 108 และมาตรา 108 ทวิบัญญัติถึงผู้กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 9 ออกเป็น 2 ช่วงระยะเวลา คือ หากผู้ฝ่าฝืนมาตรา 9 อยู่ก่อน วันที่ 4 มีนาคม 2515 แล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจะต้อง ปฏิบัติตามขั้นตอนตามที่มาตรา 108 บัญญัติไว้ ก่อน ผู้ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบจึงมีความผิดตามมาตรา 108 แต่ถ้า กระทำการฝ่าฝืน มาตรา 9 ตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2515 เป็นต้นไป แล้ว ผู้ฝ่าฝืนตามมาตรา 108 ทวิ มีความผิดทันที โดยพนักงาน เจ้าหน้าที่ไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนใด ๆ ทั้งสิ้น บทบัญญัติ ทั้งสองมาตรานี้จึงบัญญัติ เกี่ยวกับการกระทำผิด มาตรา 9 ไว้ต่างกัน

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่าเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2533 เวลากลางวันและ กลางคืนติดต่อกัน จำเลยปลูกบ้านในที่ดิน สาธารณประโยชน์ อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งประชาชนใช้ร่วมกัน และเป็นที่ดินของรัฐ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9,108,108 ทวิ ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยปลูก บ้าน ตามฟ้องก่อนวันที่ 4 มีนาคม 2515 แม้ข้อเท็จจริงจะฟังว่า ที่ดินที่จำเลยปลูกบ้านบางส่วนเป็น ทางสาธารณประโยชน์ อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกัน โดยจำเลยไม่มี สิทธิครอบครองและไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ จำเลยก็ไม่มี ความผิดตาม ประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 9,108 ทวิ หากเป็นความผิดก็อาจเป็นความผิดตาม ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9,108 และตามข้อเท็จจริงที่โจทก์ กล่าวในฟ้อง โจทก์ไม่ได้บรรยาย ถึงข้อเท็จจริงดังเช่นที่ปรากฏ ในทางพิจารณาจึงไม่ใช่เรื่องที่โจทก์ประสงค์ให้ลงโทษตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรคสี่ จึงไม่อาจ ลงโทษจำเลยตามมาตรา 108 ได้โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2533 เวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน จำเลยได้ เข้าไปยึดถือครอบครองที่ดินสาธารณประโยชน์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ ร่วมกันและเป็นที่ดินของรัฐ โดยจำเลยได้ปลูกสร้างบ้านรูล้ำเข้าไปในที่ดินดังกล่าวเป็นเนื้อที่ 12 ตารางวา โดยจำเลยไม่มีสิทธิครอบครองและไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ขอให้ลงโทษ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9, 108,108 ทวิ และให้จำเลย คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และ บริวารของจำเลยออกไปจากที่ดินซึ่งเข้าไปยึดถือครอบครอง ให้จำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไป จากที่ดินซึ่งเข้าไปยึดถือครอบครองด้วยจำเลยให้การปฏิเสธศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์ อุทธรณ์ โดยอัยการพิเศษประจำเขต 2 ซึ่งได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุดรับรองให้อุทธรณ์ใน ปัญหาข้อเท็จจริงศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษากลับว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9(1), 108 ทวิ วรรคสอง จำคุก3 เดือน ปรับ 1,000 บาท โทษจำคุกรอการลงโทษไว้ 1 ปี ไม่ ใช้ค่าปรับจัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 ให้จำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจาก ที่ดินที่เข้าไปยึดถือครอบครองให้จำเลย คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของจำเลยออกจาก

ที่ดินที่เข้าไปยึดครอบครองด้วยจำเลยฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยมีว่า จำเลยกระทำความผิดตามฟ้องหรือไม่ ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9 บัญญัติว่า "ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้ที่ดินของรัฐนั้นถ้ามิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วห้ามมิให้บุคคลใด (1) เข้าไปยึดถือครอบครอง รวมตลอดถึงการกั้น สร้าง หรือเผาป่า ฯลฯ" มาตรา 108 บัญญัติว่า "ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 9 อยู่ก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ถ้าผู้ฝ่าฝืนเพิกเฉยหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ฝ่าฝืนออกจากที่ดินและหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างในที่ดินนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษ ฯลฯ" และมาตรา 108 ทวิ บัญญัติว่า "นับตั้งแต่วันที่ประกาศของ คณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 9 ต้องระวางโทษ ฯลฯ" ซึ่งประกาศของคณะปฏิวัติตามที่มาตรา 108 และมาตรา 108 ทวิ บัญญัติถึงนั้น คือ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 96 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2515 ซึ่งมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2515 ดังนี้ จะเห็นได้ว่า มาตรา 108 และมาตรา 108 ทวิ บัญญัติถึงผู้กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 9 ออกเป็น 2 ช่วงระยะเวลา คือ หากผู้ฝ่าฝืน มาตรา 9 อยู่ก่อนวันที่ 4 มีนาคม 2515 แล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนตามที่มาตรา 108 บัญญัติไว้ก่อนผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบ จึงมีความผิดตามมาตรา 108 แต่ถ้ากระทำการฝ่าฝืน มาตรา 9 ตั้งแต่วันที่ 4 มีนาคม 2515 เป็นต้นไปแล้ว ผู้ฝ่าฝืนตามมาตรา 108 ทวิมีความผิดทันทีโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนใด ๆ ทั้งสิ้น ดังนั้น บทบัญญัติทั้งสองมาตรานี้จึงบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำผิด มาตรา 9 ไว้ต่างกัน คดีนี้ โจทก์ฟ้องว่าเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2533 เวลากลางวันและกลางคืนติดต่อกัน จำเลยปลูกบ้านในที่ดินสาธารณประโยชน์บริเวณหมู่ที่ 6 ตำบลบางทราย อำเภอมือเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งประชาชนใช้ร่วมกัน และเป็นที่ดินของรัฐขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9, 108, 108 ทวิ แต่ได้ความจากคำเบิกความนายสุรินทร์ ศรีวิเชียร นายช่างรังวัด สำนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี พยานโจทก์ตอบคำถามค้านว่าพยานไปรับราชการที่จังหวัดชลบุรี ปี 2510 ก็เห็นบ้านจำเลยแล้ว ทั้งได้ความจากคำเบิกความของร้อยตำรวจเอกจิรพงษ์ ศิริประเสริฐโชค พนักงานสอบสวนตอบคำถามค้านว่าทราบว่า บ้านของจำเลยปลูกอยู่ก่อนปี 2512 ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าจำเลยปลูกบ้านตามฟ้องก่อนวันที่ 4 มีนาคม 2515 ซึ่งเป็นเวลาก่อนประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 96 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2515 ใช้บังคับ ฉะนั้น แม้ข้อเท็จจริงจะฟังว่าที่ดินที่จำเลยปลูกบ้านบางส่วนเป็นทางสาธารณประโยชน์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ร่วมกันและเป็นที่ดินของรัฐโดยจำเลยไม่มีสิทธิครอบครองและไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ จำเลยก็ไม่มี ความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9, 108 ทวิ หากเป็นความผิดก็อาจเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 9, 108 และแม้โจทก์จะอ้างมาตรา 108 มาด้วยแต่ตามข้อเท็จจริงที่โจทก์กล่าวในฟ้องโจทก์ไม่ได้บรรยายถึงข้อเท็จจริงดังเช่นที่ปรากฏในทางพิจารณาจึงไม่ใช่เรื่องที่โจทก์ประสงค์ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรคสี่จึงไม่อาจลงโทษจำเลยตามมาตรา 108 ได้พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์

องค์คณะ

อภิศักดิ์ พรวิราภา · กนก พรรณรักษา · วิชา มั่นสกุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://thaideka.online/deka/31/2542>